

کارگران تولید نفت مصرفی ایران را از سر می‌گیرند*

مذاکرات هیئت اعزامی به جنوب با کارگران نفت، برای تولید سوخت مورد نیاز داخلی به پیشرفتهای چشمگیری رسیده و کارگران توافق کرده‌اند که پس از رفع اشکالات و تعمیر خطوط لوله، سر چاهها را باز کنند و فقط برای مصرف داخلی نفت تولید کنند. هم اکنون گروه محافظت نفت مشغول کار شده و نظامیان به درخواست کارگران از مناطق نفتی جنوب خارج شده‌اند.

ولی به گفته یکی از آگاهان در پالایشگاههای دیگر هنوز تخلیه کامل صورت نگرفته و این کاری است که باید ظرف چند روز آینده بسرعت انجام شود. وی اظهار امیدواری کرد که ظرف چند روز آینده و احتمالاً تا اواخر هفته جاری تولید نفت برای مصارف داخلی مجدداً شروع شود. البته مقداری مازوت "نفت سیاه" در لوله‌ها و مخازن مانده که می‌بایست ترتیب خارج کردن آنها داده شود زیرا نفت سیاه به مراتب بیش از مصرف داخلی موجود است.

هیئت اعزامی به جنوب که به نمایندگی از طرف حضرت آیت‌الله العظمی خمینی مشغول مذاکره و بررسی امکانات تولید نفت برای مصارف داخلی است پس از اتمام مذاکرات و آغاز تولید نفت به تهران مراجعت خواهد کرد.

حضرت آیت‌الله العظمی خمینی در نامه‌ای خطاب به مهندس مهدی بازرگان از وی خواسته بودند که در رأس یک هیئت پنج نفری به مناطق نفتی جنوب برود و پس از تحقق سه اصل زیر از کارگران دعوت نماید که تولید برای مصارف داخلی انجام گیرد. آن سه اصل عبارتست از: خروج کلیه قوای نظامی و عدم هرگونه دخالت ارتش در امور مربوط به نفت و خودداری از هرگونه تهدید و ارباب در بین کارکنان، تولید نفت خام و فرآورده‌های نفتی فقط به اندازه تأمین مصرف داخلی و جلوگیری از صدور نفت، و کنترل و توزیع متعادل فرآورده‌های نفتی در داخل کشور و جلوگیری از احتکار ارتش و نظامیان.

بدین ترتیب می‌توان امیدوار بود که با پیشرفت مذاکرات هیئت مزبور تا چند روز دیگر توزیع مواد نفتی به حال عادی برگردد و صفهای طولیل اتومبیل‌های تشنه بنزین و پیت به دستها که هر روز به امید خرید مواد نفتی به جایگاهها هجوم می‌آوردند بتدریج کوتاهتر شود. البته در آبهای جنوب، صف نفتکشهای گول‌پیکر که برای بردن نفت ایران به کشورهای مختلف پهلو گرفته‌اند، همچنان طولانی تر خواهد شد، زیرا کارگران قصد ندارند تا رسیدن به همه خواسته‌هایشان اجازه صدور قطره‌ای نفت به خارج بدهند. به عبارت دیگر دومین کشور صادرکننده نفت جهان تا مدتها از صف صادرکنندگان نفت خارج خواهد شد.

صادرات نفت به خارج از اوایل پائیز امسال پی‌درپی دستخوش نابسامانی شده و افت و خیزهای زیادی را پشت سر گذاشته است. نفتی‌ها می‌گویند که حتی در زمانیکه تولید داخلی در حدود یک میلیون بشکه بود، ارتشبد از هاری نخست وزیر وقت اعلام کرد که ایران از کویت مجبور است نفت

بخرد. اما کارگران معتقد بودند که این خرید صرفاً برای انجام تعهدات دولت ایران در قبال اسرائیل و آفریقای جنوبی صورت می‌گیرد، وگرنه تولید داخلی تکافوی مصرف را می‌کند. اما مشکلات و فشارهای زیادی که دولت نظامی برای کارگران نفت فراهم کرد و نیز کمبودهای ساختگی که در داخل ایجاد شد، کارگران را به طرف متوقف ساختن تولید داخلی کشاند، تا جایی که حداکثر تولید به حدود ۲۵۰ هزار بشکه رسید، در حالیکه هر سال در چنین ماههائی مصرف داخلی به حدود یک میلیون بشکه در روز می‌رسد. اکنون شاپور بختیار اعلام کرده است که حتی پس از عادی شدن تولید نفت، دیگر کشورهای اسرائیل و آفریقای جنوبی مشتری نفت ایران نخواهند بود. زیرا اسرائیل با برادران دینی ما در جنگ است و آفریقای جنوبی هم دست از تبعیض نژادی و سیاستهای نادرست خود بر نمی‌دارد.

آغاز اعتصاب

نخستین اعتصاب نفت را می‌توان از روز ۱۹ شهریور یعنی دو روز بعد واقعه خونین جمعه سیاه دانست که ضمن آن کارکنان پالایشگاه تهران با اعلام خواستههای خود دست به اعتصاب زدند. اما به گفته یکی از نمایندگان اعتصابیون، دبیر سندیکای کارگران پالایشگاه تهران در همان روزهای نخست اعتصاب همراه با تنی چند از کارگران بازداشت شدند، موج اعتصاب بزودی به اهواز، مسجد سلیمان، آغاچاری، گچساران و دیگر مناطق نفتی کشیده شد و اعتصاب در جزیره خارک صدور نفت را برای چند روز متوقف ساخت. در ۲۵ مهرماه اعتصابیون نفت علاوه بر خواستههای صنفی، خواستههای سیاسی خود را نیز مطرح ساختند که لغو حکومت نظامی و آزادی زندانیان سیاسی از آن جمله بود تا جایی که امر و صدور نفت به خارج صرفاً به تحقق این خواستها موقوف شده است. در اوایل آبانماه تولید از ۵ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در روز که همان موقع نیز از میزان عادی کمتر بود به یک میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه رسید. این مقدار با تهدید و فشارهایی که دولت وقت بر اعتصابیون وارد می‌ساخت بارها دچار افت و خیز شد تا اینکه در دوم دیماه جاری تولید تقریباً بکلی متوقف شد.

نمایندگان کارکنان صنعت نفت تأکید می‌کنند که کاهش شدید تولید نفت برای مصرف داخلی در حالیکه هنوز یک هفته از آن نگذشته بود، بصورت کمبود یا تقریباً نبود مواد نفتی در داخل کشور نمایان شد، در صورتی که هنوز ذخیره نفت به اندازه کافی وجود داشت و صرفاً عدم توزیع و ایجاد کمبودهای ساختگی بود که چنین وضعی را بوجود آورد. اما مقامات شرکت نفت استدلال می‌کنند که چون ایران دارای منابع عظیم نفت و پالایشگاههای متعدد و خطوط لوله وسیع می‌باشد ایجاد انبارهای بزرگ برای ذخیره‌سازی چند ماهه مواد نفتی مقرون به صرفه نبوده و به همین دلیل ذخایر موجود فقط تکافوی ۲ تا ۳ هفته را می‌کند. اما اعتصابیون درست روی همین نکته انگشت می‌گذارند که با توجه به اینکه تولید نفت برای داخل از دوم دیماه متوقف شده ذخایر موجود می‌بایست حداقل ۳-۲ هفته نیاز داخلی را تأمین کند، در حالیکه در همان روزهای اول کمبود شدید مواد نفتی کاملاً مشهود بود. از سوی دیگر هیچیک از این دلایل نداشتن ذخیره کافی را توجیه نمی‌کند زیرا داشتن منابع عظیم ذخیره از نیازهای اولیه هر کشوری است.